Anul XX. Sibiiu, Duminecă 30 Martie (12 Aprilie) 1903 Nr. 60

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.

Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarchie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără la poste și librării.

În România abonamentele se fac la *Agenția de Publicitate Carol Schulder*, București, str. Doamnei 28, etajul I.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 10 bani se vênd în Sibiiu: librăria „Tipografiei", societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weisz Bernat „La loterie".

Mai rea decât o boală.

Sûnt boale epidemice, cum e ciuma, cholera, a căror aparițiune într'un stat sau altul, umple lumea de groază și silesc pe stărmanii locuitori încercați de aceste plage să-'și părăsească vatra și totul spre a-'și mântuì vieața.

Statele iau cele mai desperate măsuri de apărare contra întinderii înfricoșatului flagel, care poate devasta omenimea mai cumplit ca furia unui războiu. In fața primejdiei amenințătoare toți sûnt de acord a-'i pune stavile. Rĕul vine, își seceră jertfele și în cele din urmă dispărut, în inima cetățenilor ear' se sĕlășluește liniștea. A fost o pedeapsă dela Dumnezeu, zic cei loviți, și în credința aceasta se și împacă.

Nu atât de ușor se pot împăca însă cetățenii unui stat când au să îndure vexațiunile și persecuțiunile unor cârmuitori cuprinși tot de un fel de boală omorîtoare de suflete și inimi cum este maghiarizarea. Cei cercați de boala maghiarizării n'au să sufere un timp anumit cât durează o epidemie ci pot sûnt supuși amarelor frământări și lupte sufletești pe timp de secoli până când mâna sorții vine să sfâșie lanțul ce li se aruncă în grumaz.

Cu necruțarea și furia unei epidemii zilnic vedem, că maghiarizarea tot mai mult se atinge de vieața, binele material și moral al naționalităților. In justa noastră luptă de apărare și conservare a limbei și ființei noastre naționale am observat totdeauna defensiva folosindu-ne față cu necruțătoarea putere de stat de puținele mijloace ce ni-le permit înăscuta noastră resistență și legile cari nouĕ ne sûnt mai puțin favorabile ca ori-cui. In atâtea rînduri, în atâtea forme și în atâtea chipuri am arĕtat guvernului țĕrei noastre relele ce resultă pentru întreaga țeară din această încercare de a ne desnaționaliza și a ne împedeca în înaintarea noastră culturală și materială.

Asupra rĕului 'i-a făcut în mod serios atenți la timpul sĕu și *L. Moosáry*, care pentru justul advertisment adresat nesocotiților sei compatrioți a trebuit să-'și plătească mărturisirea convingerilor sale cu escomunicarea din sînul patrioților visători de stat național maghiar. În urmă a venit eruditul profesor *Dr. Czirbusz* și le a arĕtat ilegalele și nedreptele încercări de a ne răpì limba națională. Un adânc cunoscĕtor al relațiilor sociale și politice ale Românilor și Maghiarilor din Ardeal dl *Gyárfás* a descoperit în ziarul »*Alkotmány*« toate greșelile și nesdrăvăniile societății maghiare și ale guvernanților și a indicat încâtva — numai nu corect — modul de sanare a rĕului.

Străinătatea încă 'i-a avertisat de desastruoasele urmări ale politicei lor — de va-banc. Și totuși toacă la urechea surdului. Cei din fruntea guvernului nostru cu iuțeală vertiginoasă merg înainte spre ajungerea chimerei, spre provocarea furtunilor.

Nu mai vorbim azi de aspirațiile națiunei singure alcătuitoare de stat față de armata comună nici de încercările multor demagogi de-a strămuta din Viena centrul de gravitație al monarchiei noastre la Budapesta.

Ne oprim pentru un moment la nouele arme de maghiarizare și la factorii înrolați în serviciul maghiarizării.

Sosind timpul de primăvară a frecuentării asilelor (kisdedovurilor), directorii de școale și preoții au fost invitați pe lângă remunerație de trei coroane la zi să conscrie toți copiii obligați a frecuenta atât asilele cât și școala regulată și cea de repetiție.

Spre efeptuirea acestei lucrări s'au trimis nișce tipărituri, cari conțin îndrumările date de ministerul instrucțiunii. Și ce vedem la litera f) din îndrumări? Următorul nou canal de maghiarisare:

»Anyanyelv gyanánt azt a nyelvet kell bevezetni, a melyet a család fő, illető eg, ha a gyermek tiz évnél idősebb, saját maga ilyen gyanánt bejelent, vagyis a milyen a gyermek legjobban és legszivesebben beszél«.

Adecă, ca limbă maternă trebue introdusă acea limbă, pe care o declară capul familiei respective, dacă copilul e mai bĕtrân de zece ani, pe care copilul o vorbește mai bine și mai bucuros.

Aceasta dispoziție e destul de clară.

Copilul de 10 ani parte din temerea de învĕțător, parte din neștiință poate să-'și nege limba mamei sale, al cărei dulce lapte dĕtător de vieață românească 'l-a supt și-'și poate declara de limbă maternă pe care ar voì-o. Și fiindcă această dispoziție e în favorul maghiarizării, pe cea maghiară.

Dacă mai reflectăm asupra modului cum se compun aceste liste și peste tot ori-ce conscriere în țeara noastră, n'are să ne prindă mirarea, că compatrioții nostri scot la iveală statistice, cari tot la câte 10 ani arată, față de naționalități, o sporire a elementului lor de câteva percente pe când naționalitățile stagnează sau decad.

Un al doilea moment ce-'l esploatează compatrioții nostri pe terenul instrucțiunii este: *schimbarea adecă maghiarizarea genuinelor nume românești.*

Din neștiință sau nepăsarea părinților mulți elevi, cari frecuentează școale maghiare, s'au trezit că în loc de Morariu, Rotariu, Cădariu, Grădinar etc. în testimoniu 'și-au primit numele de: Molnár, Kerekes, Kádár, Kertész. Acești batjocoriți mai având nefericirea să trăească și într'un mediu unde aud mai puțin sau nici-de-cum limba românească, pe neobservate se înstrăinează și se desfac de tot de sînul mamei române. Contactul social, mult recomandata înfrățire cu compatrioții nostri, pentru care stărueso unii politiciani maghiari mai moderați și unii tărăitori de ai nostri, vizează în locul prim la pregătirea dispoziției tinerelor generațiuni pentru limba maghiară și la perderea pe nesimțite a limbii și caracterului nostru național.

Acest rĕu vedem că începe a se încuiba în unele locuri mai ales acolo unde românimea e copleșită de compatrioții nostrii și unde simțul nostru național e mai puțin desvoltat precum în părțile Sătmarului, Maramurĕșului și încă în unele părți.

Cunoscând pericolul ce amenință limba și ființa noastră națională datori sûntem să-'l prevenim și să-'l contracarăm. Asupra mijloacelor de apĕrare, de cari trebue să ne folosim în lupta noastră de conservare, vom vorbì de altă dată, dar' și până atunci față de școalele noastre și contactul social cu aceia, cari vreau să ne desbrace de limba noastră națională, să fim cu cea mai mare îngrijire și pază. e.

Sibiiu, 11 Aprilie n. 1903.

Contra pactului. *Clubul social creștin a decis, în unanimitate, de a învita pe representanții sĕi în comisiunile compromisului și a tarifului vamal spre a se pronunța pentru separațiunea economică a Austriei și a Ungariei, decât de a compromite interesele agricole și industriale ale Austriei aprobând compromisul propus de guvern.*

Un francez despre politica de naționalități a Maghiarilor. Intr'un articol din »Questinos diplomatiques et coloniales« Louis Léger se ocupă și cu politica de limbă a Maghiarilor, ajungênd la nișce conclusiuni puțin măgulitoare pentru aceștia. Léger fusese pe timpul esposiției universale membru al juriului pentru obiectele de educațiune și instrucțiune. Atunci deja 'și-a esprimat față de representantul guvernial maghiar mirarea, ba chiar surprinderea, că esposiția din Ungaria e curat maghiară. Representantul ungar a aflat de bine să tacă. Desvoltarea mai nouă a lucrurilor din Ungaria îi dă lui Léger prilej să condamne în mod aspru politica maghiară. Limba germană, zice el, e o limbă universală, cu care nu se poate mĕsura cea maghiară. Limba maghiară nu numai că îndepărtează pe popoarele, cărora li se impune, de cultura europeană, ci le îndepărtează de aceasta. Nisuința maghiară naționalistă de-a sugruma și absoarbe pe celelalte naționalități tot are să rĕmână fără resultat și pe Maghiari îi așteaptă o »deșteptare neplăcută«. — In felul acesta s'a pronunțat în timpul din urmă și alți Francezi.

O nouă școală militară în Ungaria. *În cercurile bine-informate se susține, că în curênd se va înființa o a doua școală reală superioară militară, aceasta însĕ, pentru paritate, la Kismarton în Ungaria.*

De binele din țeară, 20,000 de cetățeni au părăsit într'o singură lună fericita noastră țeară, așa ne spune broșura pentru luna Februarie a foaiei oficioase »*Statisztikai Havi Közlemények*«. Părinții patriei arangează la Budapesta demonstrațiuni în contra armatei comune, comandează, poate pe cheltueala țĕrii, deputațiuni monstre ca să protesteze în fața parlamentului contra proiectelor militare și cetățeni bântuiți de foame iau lumea în cap. »*Statisztikai havi közl.*« ne spune că în decursul lunei lui Februarie din Ungaria proprie s'au eliberat 11.527 pașapoarte, adecă cu 3251 mai mult ca în luna precedentă și cu 2658 mai puțin ca în luna Februarie a anului trecut.

Proprietarii pașapoartelor au avut 1190 de tovarĕși de călătorie. Cele mai multe pașapoarte s'au eliberat din comitatele locuite de Români și anume în partea cea mai mare pentru România. Astfel din comitatul Târnavei-mari s'au eliberat 1073, din al Sibiiului 957, al Făgărașului 701, al Târnavei-mici 610. Pentru America s'au eliberat din Gömör și Kishont 602, Sáros 558, Bács Bodrog 552 și Torontál 455. Din partea municipiilor s'au eliberat din Budapesta 204, Pancíova 15, Neuzatz (Ujvidék) 43. După direcțiunea călătoriei pentru America s'au dat 5085, România 4249 și pentru întreaga Europă 3334. În Croația și Slavonia s'au eliberat 7923 pașapoarte, adecă cu 3598 mai mult decât în luna precedentă și cu 1071 mai mult ca în luna Februarie a anului 1902.

Dintre pașapoartele eliberate în Croația și Slavonia pentru America vin 4123, pentru Bosnia și Herțegovina 2590 și pentru Europa 900.

Datele aici espuse ne dovedesc starea de miserie din țeara noastră, dar' ne dovedesc și îmbucurătorul fapt că emigrarea Românilor spre America s'a redus în mod considerabil în vreme-ce ea 'și-a luat direcțiunea spre România, spre țeara fraților nostri.

Reînvierea unei limbi. *Irlandezii, cari în cursul veacurilor 'și-au perdut limba mai ales din causa neomenoaselor prigoniri engleze, s'au apucat acum cu trup și suflet să-'și reînvie vechea limbă irică, numită de regulă »Erse«. Foile englezești zeflemisesc această pornire nobilă, susținênd, că stăruințele acestea n'ar fi de nici un folos pentru cultură și comerciu. Grandomania unui popor mare, cu atât mai puțin a unui liliputan, nu va îndupleca însĕ pe nime să se lase de păstrarea și apĕrarea limbei materne.*

Széll după audiență. D-nul Széll n'a putut să obțină ceva succese prin visita sa făcută M. Sale. Simțindu-'și posiția cam clătinată, e prea natural ca și d-sa să facă ceea-ce au făcut toate guvernele maghiare în momente critice: să ceară votul de încredere al țĕrii față de politica ce o urmează. Liberalii din comitatul Ugocei și cei din Oradea-mare 'și-au manifestat până acum neclintita lor alipire cătră șeful guvernului. Poate-că astfel de voturi de încredere vor mai urma. Și dl Széll și are lipsă, căci eată ce scriu foile vieneze în chestiunea proiectelor militare.

Ziarul »Neue Fr. Pr.« între altele scrie următoarele:

Despre audiența ministrilor maghiari până acum nu este nici o informațiune sigură. Cu siguranță se poate însĕ încâtva statorì, că chestiunea proiectelor militare s'a pus pe planul al doilea pentru-ca în primul loc să vină chestiunile de drept constituțional. Guvernul nu poate primì ca basă a pertractărilor ofertul independiștilor, făcut în forma cunoscută, fiindcă în locul prim trebue validitat principiul majorității și până-când independiștii nu vin cu astfel de oferte cari nu sûnt în consonanță cu acest principiu nici nu poate fi vorbă de pertractări. *Guvernul maghiar să vede că este decis a se pune pe basa de ex-lex și trebue pe propria responsabilitate să se îngrijească ca mașinăria statului să nu se oprească.*

»Aceasta chestiune formează de present momentul critic în situația Ungariei«.

Într'un alt articol ziarul »N. Fr. Pr.« susține că un *Kossuth și Barabás* **au pus la cale obstrucțiunea și demonstrațiunile de strade ci** *Rákovsky și contele Ioan Zichy, acești asediatori ai lui Dumnezeu au fost acela cari au*

FOIȚA „TRIBUNEI".

Dreptul naționalităților — în Ungaria.

După Ios. Lad. Pîç.

(Urmare.)

Despre poporul rutean să face amintire, pe basa documentelor de până acum, numai în veacul al XIII-lea și și deja la prima lor numire ei sûnt numiți »*liberi*«. În veacul al XIV-lea Rutenii maghiari se înmulțiră și primiră totodată o organisare națională sub principele rusesc *Teodor Koriatovici* carele ca duce *de Muncaciu* deveni căpetenia Rutenilor maghiari. Că oare după moartea lui Teodor Koriatovici, demnitatea ducelui de Muncaciu a fost îndeplinită din nou, nu se poate proba cu documente.

In veacul următor ducatul obvine împreunat cu coroana maghiară și e administrat de un căpitan cu reședința în Muncaciu: titula *duce de Muncaciu* nu se perdu, dovadă e Francisc Rakoczy, care la începutul veacului al XVIII-lea folosea titlul aceasta. Ear' că Rutenii maghiari formau o unitate politică să vede și din titula »*Inclytus Populus Ruthenorum*«, care titula presupune după obiceiul maghiar o posiție liberă politică și administrativă, recunoscută din partea statului.

Simburele poporului acestuia rutean îl forma populația colonisată pe domeniile statului: *Muncaciu și Makovicsa*, care populație, pe basa documentării învĕțatului maghiar *Szimay*, să bucura sub judecătorii ei de o autonomie și nu plătea nici un fel de dare. Aceasta stare a lor dură până în veacul trecut. Bătător la ochi e, că ținutul locuit de Ruteni cu numele *Krajna*, obvine și în documente; și aceasta numire precum și împrejurarea, că singuraticele districte își alegeau din an în an voivozii lor, desigur probează aceea, că aici (în Krajna) e vorba de o organisare militară la graniță și organisarea împreunată cu aceasta după vechiul obiceiu aparținea Rutenilor în ținutul acesta, și totodată era împreunată cu o stare autonomă și liberă de dări.

Nu numai organisația aceasta politică admtnistrativă, dară și organisația lor națională-bisericească aveau Rutenii maghiari să o mulțămească principelui lor Teodor Koriatovici, care la 8 Martie 1360 pe muntele Csemek lângă Muncaciu zidì mănăstirea basiliană cu hramul sf. *Nicolae*.

Fundațiunea aceasta a fost confirmată apoi prima-oară de regele Mathia (1458) și mai târziu de regele Vladislau (1491). Cu ocasiunea aceasta se face amintire despre *primul episcop ortodox rutean;* și dela timpul acesta șirul episcopilor, cari proprimo erau denumiți de antecesorii lor ear' pro secundo erau apoi aleși, nu se întrerupse, prin aceea ce li-se asigură Ruthenilor, *autonomia în organisația lor bisericească și școlară.*

* * *

Al 3-iea popor e poporul român.

Logefătul moldovean și istoriograful Miron Costin caracterisează în »*Cronica*« pe Românii din Ungaria în modul următor: »Ei sûnt supuși Ungurilor până în ziua de azi (*dusere*) cu toate că sûnt mai numeroși, decât Ungurii. Locuințele lor încep cu comitatul Bacica, trăesc cu Sêrbii în Bănatul Timișan, în ținuturile de lângă Mureș, în Hațeg, la Belgrad în Transilvania, unde domnesc principii și Maramurĕșul e așa de populat de ei, ca-și-când nici-odată nu ar fi emigrat nimenea de acolo. Ei au o limbă cu mult mai frumoasă, cu deosebire cei din Maramurĕș, care se apropie de limba latină, *ei nu se supun nimănui, sûnt liberi, nu servesc nimĕnui*, la rĕsboiu se duc numai sub principele lor, și susțin cetatea »*Huszt*« pe spesele lor proprii; poporul trăește amĕsurat drepturilor proprii și *în rĕsboaie ocupă locul de frunte.*

Astfel dar' după Miron Costin unul dintre ținuturile locuite în masse mari de Români a fost Maramurĕșul, căruia îi vom da maiântâiu atențiunea noastră. După moartea ultimului descendent direct din familia arpadiană, când regatul ungar se descompuse earăși în atomi, din cari s'a fost compus, aflăm în fruntea Maramurĕșului ca și în comitatul confiniar Ugocea, un voivod cu numele *Nicolae*. O jumĕtate de veac mai târziu, după-cum ne istorisește istoriograful maghiar Thurocz, a plecat la anul 1359 voivodul Valachilor din Maramurĕș cu numele *Bogdan* (oron'cele moldovene pun pe (fiiul seu?) voivodul Dragoș) împreună cu poporul seu în Moldova, ca să pună basa aici la un principat nou și independent, ceea-ce să poate proba pe basa documenteior esistente. În butul acestei emigrări să pare că starea Maramurĕșului și a comitatului confiniar Ugocea a rĕmas neschimbată în jumĕtatea a 2-a a secolului al XIV-lea, căci se poate verifica cu documente, că începênd dela anul 1363—1392 aflăm earăși voivozi valachi, și de oare-ce în timpul următor cetatea regească Huszt, ca și Muncaciu, era administrată de un căpitan regesc, mai târziu căpitun princiar transilvănean, cau Castelan, am fi îndreptățiți a presupune, că Maramurĕșul împreună cu Ugocea, oare-cândva, au format o *voivodină valachă*, asemenea ducatului Rutenilor din Muncaciu și mai târziu imediat a fost împreunată cu coroana. Demnitatea acestor *Voivozi-Teritoriali* este însĕ deosebit de demnitatea de mai târziu a voivozilor din singuraticele districte, cari în cas de rĕsboiu erau conducĕtorii unui district mai mic și se alegeau din an în an. Satele valache, după datina străveche, aveau o posiție destul de liberă asemenea Rutenilor, aveau de conducĕtor și judecător pe un »*Knez*«, plăteau iarĕ colea »*Quinquagesima*« și alte tribute foarte mici castelanilor dela cetatea regească.

(Va urma). Trad. Octaviau Murĕșan.

suflat tare în jăraticul patimilor naționale.

Tot în acest ton vorbește și »N. W. T.« care mai susține că dl Széll deși va mai veni la Viena în 17 a lunei totuși nici atunci nu va obține alt resultat. De oare-ce ținuta lui Széll este exact fixată și dela ea în situația actuală nu se poate abate, datorința partidului independent este ca să vină cu o propunere mai plausibilă.

Situația guvernului este deci foarte încurcată *sau retragere sau ex lex* în casul că independiștii continuă cu obstrucțiunea.

Măturați la ușa voastră!

Da, da, — cinstiți gazetari din Pesta, — măturați la ușa voastră!

Veți avè destul de lucru. Să rèsbiți numai. Lăsați România în pace! Acolo nu vă fierbe oala!

Sfătuiți-vè voi pe voi, nu sfătuiți pe alții! Multam de sfat!

Adecă, — despre ce-'i vorba?

Ei, — poveste veche. S'a pus, maram, presa jidovită, alianța israelită, pe urma lor, presa numită maghiară, să mature la ușa României. După interpelația din parlamentul austriac, în chestia Evreilor din România, vine și presa, ca, după-ce presintă un tablou »ipocrit« despre soartea Evreilor din România, să împartă sfaturi și mai ipocrite, — sfaturi maram, pe cari urmându-le România ar fi să se fericească, spre bucuria tuturor.

Așa și »Magyar Szó«, în nrul 72, — așa și celelalte.

Iecă, — Evreii emigrează. Mor de foame. Sûnt persecutați. Maltratați. In România. In mod barbar. Huiduiți. Batjocoriți.

Și alte mirozenii.

Că, în România, Evreii nu pot ocupa funcțiuni. Nu pot să se încetățenească. Cu toate aceste în armată totuși îi înrolează. Cică, de soldați sûnt buni (?), dar' de altceva nu. Și nu avansează.

Intr'un singur an au emigrat din România 11 mii de Evrei. (O! — de-ar fi adevărat!)

Apoi, — cam așa-'i zău. Și-'i bine că-'i așa. Foarte bine. Just.

Șerpe nu încălzim la sîn.

Nu hrănim — broaște. Nu jertfim țeara și poporul, de dragul »paicăș«-ului. Nu! N'avem dreptul, și nici voe n'avem. Nu de aceea am apărat sute de ani prin sute de furtuni, față de mii de dușmani, cu mii de jertfe, cu mult sânge, această frumoasă țeară, ca acum să facem din ea cloaca Cazarilor din Galiția. Canal de scurgere a tot ce-'i murdar în altă țeară. Nu!

Sûntem stăpâni în casa noastră. Nu ne trebue dușmani în casă.

Evreii sûnt nerecunoscători. Urmașii lui Iuda. Vênzători. Ne-ar trada mereu, — pentru arginți. Ei distrug. Demoralisează. Aduc corupție. Abusează de slăbiciunea stăpânului, — de patimile lui, să stoarcă bani. Otrăvesc țeranul. Il fură. Il înșeală. Nu muncesc. Trăiesc din munca altuia. Parasiți. Neghină.

Fac intrigi. Strică pacea. Aduc boale. Socialism. Interconfesionalism. Strică legea. Moravurile. Apoi pleacă bogați, — rîzênd.

Ei, — între astfel de împrejurări, România ar comite sinucidere când 'i-ar primi apatic ori cu bucurie. Nu! Piece, ducă-se! Pașort!

Nu ne infectăm latinitatea noastră. Nu ne sinucidem.

Să fi rămas unde au fost. De ce au venit? De ce chiar la noi?

De ce nu târguesc vre-o insulă? Insula dracului!? Mute-se acolo! Fericească-se! Dorim din inimă! Dar' nu nefericească pe alții!

Azi mâne federalisând Ungaria, vor putè veni în viitoarea Maghiarie. Sûnt înrudiți doară. Vie la Maghiari! Se potrivesc! De minune. Fericească-se! Noroc! Și nu-'i vom invidia.

Noi putem trăi fără ei. Cu ei nu putem să trăim. Nici nu voim. Doamne ferește!

Și atunci? De ce forțați treaba? Pretindeți, — cereți, — înjurați, — vè octroați asupra noastră?

Ce caspe-'i acela care *pretinde* să-'l hrănești? Să te ruinezi pentru el! Nu! De mie de ori, nu! Caute-'și alți proști!

Zic, — domnii aceștia, — că România se nimicește prin aceea, că Evreii emigrează! Pace bună!

Zic, — afirmă, — că industria, economia tînjesc de atunci! Las' să tînjească!

Casele, palatele din orașe, stau pustii, de când s'au dus Evreii! Las' să steie!

Industria piere, — nu se mai edifică, se nimicește capitalul, se răresc locuitorii etc!

Nici o pagubă! Din două rele, alegem pe cel mai mic.

Locuim în bordeiu *curat*, mai bucuros decât în palat *murdar*.

Steie căsile goale! Mai bine goale, decât dracu în ele!

Vom tânji cât vom tânji. Chiar și câteva decenii.

Și atunci, ridicându-ne încet, din puterile proprii, pe base sănătoase, vom avè mulțumirea.

Vom avè industria noastră, averea noastră, capitalul nostru.

Curat românesc, asigurat.

Ce folos de industria asta, dacă-'i străină? Ce folos de palate?

Ce folos de monumente frumoase, dacă acele vor fi ridicate la mormêntul nostru?

Nu, d-lor, nu!

Este nostim, că din Pesta se ridică acuse asupra României, că în România n'ar fi libertate, că Românii sûnt barbari, persecută, etc.

Câtă batjocură! Cât fariseism!

România, cică-'i barbară pentru-că nu lasă ca să se așeze pe pământul românesc un neam periculos, venetici, lepră, învitându-'i să se fericească în altă parte.

Ce să zicem atunci despre Ungaria? Unde o clică jidovită maltratează în țeara lor naționalitățile, element viguros și folositor pentru stat, majoritatea *băștinașe*, pacinică, cu trecut istoric, *cu pomelnic lung de jertfe aduse pe altarul patriei*, ce să zicem despre Ungaria?

Unde să persecută, să atentează la viața unui popor *cinstit*, de 3 milioane, poporul român, băștinaș, loial, supus, muncitor, gata de jertfă, soldat și cetățean esemplar.

România-'i barbară, dlor?

România?

Nu fiți farisei!

Nu fiți ridicoli!

Nu fiți ipocriți!

Măturați la ușa voastră!

—Sirius.—

Revista esternă.

Chestiunea macedoneană.

O ciocnire s'a produs în ziua de 3 Aprilie st. n.. în împrejurimile localității Tunavoegik, vilaetul Adrianopol, între o bandă bulgară și trupele turcești. Un gendarm a fost ucis; doi soldați și doi din bandă răniți. Banda a fost prinsă și escortată la Adrianopol.

Sarafoff a scăpat până acum și se află în drum către Sofia, unde se vor întruni șefii tuturor comitetelor macedonene. Macedonenii plănuesc pe 15 l. c. o rèscoală generală.

In urma mèsurilor luate de Poartă comunicațiunea pe toate liniile ferate din Turcia-europeană a fost asigurată. Poarta fiind informată în mod confidențial, că s'ar plănui de comitetele macedonene atentate contra diferitelor depouri militare, mèsuri riguroase au fost luate în acest scop.

Știri sosite aci confirmă, că starea consulului rusesc din Mitrovița Șerbina s'a înrăutățit, în urma pneumoniei.

Ziarul »Novoie Vremia« scrie, că Rusia are tot dreptul de-a fi mulțumită și liniștită de politica reservată a regelui Sêrbiei.

Ziarul rusesc adaogă totdeodată, că declarațiunea ministrului-president din Sêrbia, generalul Țințar Marcovici, că nu va face nici o modificare în constituțiune fără consimțêmêntul parlamentului, este primită la Petersburg cu mare satisfacțiune.

La Constantinopol a sosit știrea, că comisia trimisă de Sultan pare că o să aibă succes. Șefii albanezi au primit să înceapă tratativele și mulți dintre Albanezii sub arme s'au retras la casele lor, ca să aștepte resultatul tratativelor.

Președintele consiliului *englez* Balfour rèspunzênd la o întrebare în privința chestiunii macedonene, a declarat, că toate guvernele europene au consimțit, ca să lase Austro-Ungariei și Rusiei, direct și în prima linie interesate în Peninsula-Balcanică, grija de-a resolva această chestiune. Premierul englez își esprimă însă temerea, că ceea-ce aceste două Puteri nu vor putè obține prin colaborarea lor amicală și sinceră, nu se va putè obține altfel.

Vicontele de Cranborne, sub-secretar de stat la afacerile străine, a declarat, că guvernul face tot posibilul pentru a sprijini sforțările Rusiei și ale Austro Ungariei. Consideră intențiunile Porții ca bune, dar' recunoaște, că ea este în neputință de a face să se execute reformele.

In present are loc un schimb de vederi între guvern și ambasadorul englez din Constantinopol, dacă nu este util ca oficerii englezi să însoțească trupele turcești cu ocasiunea represiunii desordinelor, dându-se astfel o garanție contra unor eventuale violențe.

Ziarele guvernamentale din *Germania* continuă campania lor împotriva presei franceze și engleze, pe care voește să o facă responsabilă de situația din Macedonia.

Ziarul »Post« demonstrează, că presa engleză lucrează cu cea franceză să creeze neliniște în chestiunea situației din Macedonia, în scop de a face să isbucnească un rèsboiu, care va lăsa Angliei întreaga libertate în estremul Orient.

Presa franceză, după ziarul »Post«, încearcă să disoalve înțelegerea între Rusia, Austria și Germania în chestia macedoneană.

»Köln. Ztg« nu se face ecoul acestui roman diplomatic, dar' ea trimite un avertisment sever Bulgariei.

Anglia și Portugalia.

Regele Eduard a plecat din Lisabona.

Inainte de plecare, un dejun a avut loc pe bordul yachtului regal englez. Regele Eduard a ridicat un toast spunênd, că între cele două națiuni, engleză și portugeză, există ceva mai mult decât o alianță; ele sûnt legate prin bunăvoință și încredere reciprocă. Ceeace urmăresc amêndouă este menținerea drepturilor lor și ca fiecare să-'și stăpânească coloniile lor, fără a turbura întru-câtva posesiunile celoralalte națiuni.

Regele Portugliei a rèspuns, că suveranul Angliei poate compta în tot momentul pe poporul portugez, ca pe niște amici fideli și leali.

Rusia spre India.

»Novoie Vremia« scrie: Publicul britanic își închipuește, fără cuvênt, că Rusia amenință India britanică. Scopul, ce urmăresc Rușii în Asia centrală, nu e cucerirea Indiei, ci înființarea a două debușeuri maritime, unul în Extremul-Orient, altul în Orientul Central. Ar fi prematur, fără îndoială, de a fixa dinainte punctul unde se va opri întinderea Rusiei în Asia: dar' ar fi absurd de a crede, că acest punct se află în Asia Centrală.

»E posibil ca această întindere să fie pacifică și să se sêvîrșească prin singura influență a civilizațiunei noastre. Ori-ce ar fi, drumul nostru nu e în direcțiunea Indiei britanice, ear' temerile Englezilor sûnt himerice«.

America.

La *Honduras*, causa pretendentului Bonilla, căruia președintele Sierra refusă să-'i cedeze puterea, de care ce n'a fost ales în regulă de congres, continuă să câștige teren. După o nouă biruință, el a ocupat Villanueva, Santa-Cruz și La Pimienta. Generalul Nuila, care sprijinește pe președintele Sierra, s'a dus la San Pedro Sula, și întreg litoralul Atlanticului e în mânile bonilițtilor.

Se anunță, ca probabil, că Romana, președintele republicei *Peru*, se va retrage înaintea datei espirărei puterei sale, la 8 Sept. El va fi înlocuit cu primul vice-președinte, dl Alzamora, care va face alegerile presidențiale.

In urma boalei președintelui din *Chili*, Riesco, care de o lună sufere de o gastrită, presidența republicei a fost transferată dlui Ramon Barros Luco, unul din șefii partidului liberal, fost ministru plenipotențiar la Paris, care va forma un nou minister conform dorințelor majorității parlamentare.

El anunță o politică de economie.

Știri mèrunte.

Menelic, împèratul Abisiniei, a pus să se construească o fabrică de munițiuni de rèsboiu, căreia 'i-se va adăoga una de arme și o fonderie de tunuri. El se ocupă și cu organizarea completă a armatei sale.

*

Seminția Hema din Maroco a fost nimicită aproape total de rèsculați.

*

Ziarul »Petit Bleu« confirmând știrea, după care Anglia a invitat statul Congo să părăsească Lado, de pe rîul Nil, publică amănunte complimentare tinzênd să probeze, că e vorba de o repudiare de către Anglia a tratatului anglo-congoles din 1894.

*

S'a început punerea celui de-al doilea cablu transatlantic german.

Cronica zilei.

Sibiiu, 11 Aprilie n. 1903.

Festival în amintirea lui V. Maniu. Marți s'a dat în sala teatrului Lyric, de elevii institutului »Virgiliu Popescu«, un festival cu ocasiunea desvălirii bustului marelui patriot V. Maniu, originar din Bănat. La ridicarea cortinei toți elevii liceului, cu steagul în mijloc, au intonat »Imnul regal«, ascultat în picioare de public. Au urmat apoi mai multe cântări esecutate de elevi sub conducerea dlui profesor Constantin Grigoriu, cari au fost mult aplaudate. După prima parte a programului d nul profesor Gr. Tocilescu a rostit o caldă cuvêntare asupra lui Vasile Maniu, arătând partea însemnată, pe care acest patriot a luat-o în lupta pentru redeșteptarea poporului român. Apoi s'a desfăcut bustul, foarte bine esecutat în marmură. In partea a 2-a a programului elevii au esecutat: lupte antice, sub conducerea d lui profesor Savu; piramide libere și pe scări sub conducerea diui profesor C. Constantinescu; dansuri naționale, sub conducerea dlui profesor Moceanu, cari toate au fost aplaudate cu căldură. Sêrbarea s'a terminat cu »Visul Românieі«, alegorie într'un act de dl C. Grigoriu, jucată de elevii institutului. Festivalul dat de elevii institutului »Virgiliu Popescu« a produs o impresiune din cele mai înălțătoare.

*

Succesele lui Popovici în America. Eată ce spune marele ziar american »The Cincinnati Gazette« în numêrul seu dela 14 Noemvrie 1903 asupra succesului artiștilor vagneriani în »Lohengrin«:

»Cât despre »Tetramund«, interpretat de dl D. Popovici, nu găsim destule cuvinte pentru a ne arăta admirațiunea noastră. El a fost cel mai puternic, cel mai artistic și cel mai dramatic, cum nu a mai apărut nimenea până astăzi la noi. Vocea splendidă a baritonului Popovici era la înălțimea fiecărei dificultăți a declarațiunei și a fost natural în fiecare parte atunci când drama cerea aceasta. Un alt ziar american »Chicago Tribune«, în Noemvrie 1895, între altele spune: dl D. Popovici are o înfățișare egală aceleia a lui Calvé cu avantagiul, că are o mai mare inteligență; dar' e din aceiași ordine de geniu magnetic și pitoresc. Și mai mult decât o personalitate, el este un actor, putênd să rèspundă cerințelor caracterului pe care-'l descrie«.

*

Spălarea picioarelor în Viena. In Joia mare, Maiestatea Sa Impèratul a îndeplinit între sêrbări solemne obicinuita spălare a picioarelor celor 12 cetățeni bètrâni cari representă pe Apostoli. Au fost de față archiducii, consulii străini și curtea.

*

La fondul Dr' D. P. Barcianu, întemeiat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiiu« cu scop de a îmbia ajutoare bănești sodalilor lipsiți de lucru, au dăruit întru amintirea mult regretatului *Dr. D. P. Barcianu*, neconsolabili: sora decedatului Constanța P. Barcianu și copiii lui Sorin, Radu, Andreiu, Achil, Lovinia și Silvia, suma totală de 20 cor.

*

Scrisorile lui Bismarck. »Gazeta de Frankfurt« anunță că s'au găsit scrisorile, pe cari Bismarck le-a adresat soției sale în timpul rèsboiului dela 1870. Ele erau închise de principesă într'o casetă, care nu fusese deschisă după moartea ei. S'au găsit de tot vre-o 70—80 de scrisori și telegrame scrise între 2 August 1870 și 5 Martie 1871 Scrisorile acestea conțin puține aprecieri politice, dar' ele sûnt interesante din causa stării de spirit a autorului lor. Cea mai mare parte a acestor scrisori se vor publica de revista pentru familii »Gartenlaube«, după care apoi vor fi scoase în volum în editura Gotha, din Stuttgardt.

*

Convocare. Despărțêmêntul »Careiu« aparținêtor »Reuniunei învățătorilor gr.-cat. de pe teritorul archidiaconatului părților sătmărene ingramiat în diecesa gr. cat. Orădană« își va ținè adunarea de primăvară la 22 Aprilie st. n. 1903, — adecă Mercuri, după Sf. Paști, — în școala română greco-catolică din Portelec.

La această adunare sûnt invitați cu toată stima membrii ordinari și ajutători: on. domni preoți și toți binevoitorii și spriginitorii învățământului poporal.

Ordine de zi: 1. Participare la serviciul divin, care va fi împreunat cu parastas pentru sufletele membrilor decedați pe teritorul acestui despărțêmênt. — 2. Deschiderea adunărei la 10 ore a. m. — 3. Cetirea apelului nominal. — 4. Prelegere practică: »Metrul și diviziunile lui pătrate«, ținută de domnul Mihaiu Ghirithi, învățător local. — 5. Cetirea procesului verbal, luat în adunarea ordinară din primăvara precedentă și alegerea alor doi membri pentru verificarea protocolului aceluia. — 6. Inscrierea membrilor noi și încassarea taxelor curente și restante. — 7. »Mèsurile metrice« disertație de dl I. Pataki, capelan învățător în Sanislau și eventual altă disertație de dl D. Kirvai, învățător în Ciomacoz. — 8. Defigerea locului ținerii adunărei viitoare. — 9. Discutarea și censurarea propunerii practice și a disertațiilor de sub nr. 7, în cercul restrins al membrilor. — 10. Eventuale propuneri. — 11. Inchiderea adunărei. Carei la 28 Martie 1903. *Georgiu Pleancu*, pres. desp., *Dimitriu Kirvai*, not. desp.

*

Autorul unui pamflet. Autorul pamfletului, care a apărut zilele trecute sub titlul de »Carnets du roi«, un literat din Liege, anume Gerardy, va fi adus în fața curții cu juați din Brabant.

*

Isprava unui Puticiu. »Független Magyarország« scrie că în comuna Chisoda, ținêndu-se alegerea de preot, candidatul Traian Puticiu a ținut o vorbire »patriotică« în sens maghiar, la ce țeranii cu *sentimente curate*, au huiduit și fluerat pe »interesantul« preot, care candidează la pâne românească, cu sentimente maghiaro-jidane.

Fără comentar.

*

Agitația Curzilor. După știri din isvoare serioase, în Asia-mică se manifestă care-cari turburări. Se vorbește despre o nouă esplosie de fanatism, care va asmuți încă-odată pe Curzi asupra Armenilor. In vilaetele armenești, circulă zgomotul că se vor proecta masacre pentru primăvară. După aceste știri șeful curd Azmason, care era ascuns de câțiva ani, căci și guvernul turc fusese forțat să-'i ceară socoteală de cruzimile sale, ar fi reintrat la Mus și ar fi reînceput să agite contra Armenilor, încurajat de indulgența autorităților. Se semnalează de asemenea și reapariția unui alt Kurd notabil, Guli Kan, care a început să profereze amenințări. Dar' cel mai neliniștit zgomot e acela că guvernul central ar fi trimis mai mulți șefi curzi la Constantinopol și acești s'au reîntors în Azia cu instrucțiuni. Cari sûnt aceste instrucțiuni? Nu credem că ele ar fi niște ordine date Curzilor de a se abținè dela ori-ce violență.

*

Omor pentru un crucer. Se telegrafează din Simontanya, că flăcăul Fekete Mihály a omorît cu toporul pe fratele seu mai mic, András. Acesta a furat dela dînsul un crucer și pentru atâta 'l-a omorît. Ucigașul a fost deținut.

*

Succese miraculoase pot fi numite resultatele obținute cu alifia lui Zoltáu la toți suferinzii de podagră și reumatism. Acei bolnavi, cari au întrebuințat diferite medicamente și băi fără nici un folos, s'au convins că alifia lui Zoltán e unicul mijloc sigur contra podagrei și reumatismului. Mulți locuitori din orașul nostru pot spune, că această alifie le a redat sănătatea, la care renunțaseră deja; prin nenumărate scrisori de recunoștință au mulțumit producătorului acestei alifii, farmacistului Bela Zoltán în Budapesta, în a cărui farmacie (Budapesta, V. Sétatér-utcza) se capătă cu prețul de 2 cor. de sticlă.

*

Catastrofă pe Dunăre. Echipagiul bărcii căpităniei portului Brăila, compus din trei persoane: Ivanciu Popescu, Iancu Goia, și Gh. Grigore, a perit, în noaptea de Duminecă spre Luni, în valurile Dunărei, în urma unui groaznic incident. Victimele plecaseră acum două săptămâni din Brăila, ca să culeagă sparanghel, pe țêrmul din dreptul Silistrei. La întoarcere, în dreptul gurei rîului Ialomița, barca s'a ciocnit cu vaporul de marfă »Garam«, al societății ungare de navigațiune, care-'și făcea cursa în susul Dunărei. Barca, din causa puternicei zguduituri, s'a rèsturnat. Echipagiul vaporului încercând salvarea nenorociților, n'a reușit să prindă barca. Cele trei persoane, cari se găseau în ea, s'au înecat.

*

In atențiunea damelor! Cel mai modern și mai plăcut mijloc de înfrumsețare e crema »Margit« a lui Földes, rèspândită în toată lumea. Are un efect miraculos și curăță în câteva zile toate pistruele, alunelele și coșii din față, precum și tot felul de necurățenii de pe piele; netezește sbârciturile și dă feței un teint fin, purpuriu și întinerește foarte mult. Un borcan costă 2 cor., un borcănel 1 cor. Se capătă la producător și în toate farmaciile.

*

Minunatêle câmpuri de iarbă ale Angliei sûnt de sigur frumoase, dar' nu mai frumoase decât partile de iarbă din parcurile Budapestei și de pe insula Margareta, a căror covoare de iarbă catifelate ofer o privelițte atât de admirabilă! Incă un an și atunci se vor împlinì 30 de ani de când a dat magazinul de sêminte al curții ces. și reg. Edmund Mauthner în Bugapesta sêmințele pentru această iarbă frumoasă. Escelenta sêmênță de iarbă a numitei firme e cunoscută pretutindeni, nu numai în țeară ci și în străinătate; chiar și Germania, Rusia și Francia procură adese-ori sêmênță dela firma Mauthner.

Fiind chiar timpul semănatului credem a face tuturor, cari voesc a semăna iarbă frumoasă, un serviciu, recomandându-le amestecul de semență de iarbă de pe promenăzi sau de pe insula Margarete, care se vinde de firma Mauthner.

*

Parfumeria Meltzer. Atragem atențiunea on. public asupra inseratului de pe pag. a 4 a a ziarului nostru și recomandăm firma Gustav Meltzer, ca una din cele mai bune, care 'și-a câștigat încrederea deplină a publicului.

*

Favor rar acoardă direcțiunea ve stitelor băi herculane (Mehadia, Bănat). Ea concede pentru clasa inteligentă de mijloc, care are venite modeste, o relaxare de preț de 50%. Alte lămuriri și prospecte trimite direcțiunea.

Vieața socială.

Producție în Lipova.

Tinerimea română din Lipova și jur aranjază Marți în 8/21 Aprilie a. c. (a treia zi de Paști) în sala cea mare a hotelului »Archiducele Iosif« din Lipova o producțiune musicală-teatrală. Inceputul la 8 ore seara. Profitul curat e destinat fondului orchestrei tinerimii.

Se va preda »Rămășagul«, proverb cu cântece într'un act, de V. Alexandri, și »Paracliserul« sau »Florin și Florica«, operetă într'un act, de V. Alexandri.

Producție în Brad.

Meseriașii români din Brad cu concursul corului din Săcărâmb sub conducerea învățătorului Ioan Jula vor aranja o producțiune musicală Luni în 7/20 Aprilie a. c. (a doua zi de Paști) în hotel »Central« din Brad. Inceputul la 8 ore seara. Venitul curat e destinat »Fondului de ajutorare al învățăceilor și sodalilor meseriași români« din Brad.

MAI NOU.

Moartea consulului rusesc.

O telegramă din Constantinopol anunță, că Schtserbina, consulul rusesc din Mitrovița a murit. Părechea regală a Sêrbiei a lăsat să se pună o cunună pe mormêntul consulului.

La ambasada rusească sosesc condolențe din toată țeara.

Tribuna Literară.

Microbii folositori.

Savantul profesor dela facultatea de medicină din București, dl doctor Ioan I. Cantacuzino, 'și-a desvoltat Luni seara la Ateneu, în fața unei numeroase și alese esistențe, conferența sa despre Microbii folositori, în beneficiul societății naturaliștilor.

Tema ce 'și-a propus să demonstreze dl prof. Dr. Cantacuzino este aceasta: există nu numai microbi rău-făcători, dar' și microbi folositori.

S'ar părè un non-sens această afirmare, când se știe că lumea confundă microbii, desemnând cu acest nume acea lume invisibilă, infinit de numeroasă și rău-făcătoare, care se înmulțește cu o repeziciune uimitoare, decimând omenirea prin boalele, pe cari le propagă.

Este o opiniune, destul de întemeiată în public, că microbii sânt mai înainte de toate agenții boalelor infecțioase, zice conferențiarul. Rolul microbilor pathogeni, însă, este neînsemnat, comparat cu rolul atât de important pe care-'l îndeplinesc microorganismele pe toată suprafața globului.

Ce sânt microbii?

Termenul de microb este vag. El nu desemnează o anumită clasă de ființe n'are nici un sens din punctul de vedere al clasificațiunii. Prin microbi se înțeleg mai toate ființele microscopice unicelulare, lipsite de coloraționea verde, care caracterisă, în general, vegetalele; cu toate că aproape totalitatea microbilor sânt de natură vegetală, unii apropiindu-se mai mult de alge, alții de ciuperci.

Microbii aceștia mai sânt dotați și cu darul ubicuității; ei se găsesc pretutindeni: în apele stagnante, grămădiți la suprafață în forma unui strat, unei pieliță fine și incolore, care esaminată la microscop, se vede a fi constituită dintr'o îngrămădire estra-ordinar de deasă de ființe microscopice, în formă de bastonașe, de filamente, de mici sfecule, în spirale, unele mobile, altele fixe; — în brasdele de arături sau într'o grămadă de pământ umed, luat dintr'o pădure, de sub pătura de foi uscate și pe cale de putrezire; — în conținutul intestinului dela om, sau în gunoiul animal întrebuințat la îngrășământul agricol.

In general, se poate spune, că oriunde există materie organică pe cale de putrefacție, de transformare chimică — la suprafața solului, în apele stagnante, în adâncimile oceanurilor și ale lacurilor — există, în cantități imense, acești microbi, mereu pe cale de înmulțire, necontenit în stare de luptă unii cu alții.

Conferențiarul își ilustrează teoriile prin ajutorul unor proiecțiuni foarte reușite, cari fac să defileze în fața ochilor nostri uimiți, lumea invisibilă a microbilor, cari trăiesc și se înmulțesc sub ochii nostri, fără știrea, dar' cu concursul nostru, și operează formidabila transformare a mediului nostru cozmic. Sânt de toate mărimile și de toate formele, isolați și în grupuri formând colonii dese cu puteri distrugătoare ce nu se pot defini materialicește.

Pe cât sânt de mici, pe atât microbii dispun de o putere colosală. Ei trăesc despărțind, transformând, distrugênd materia organică, fără ca nici o substanță organică să fie în stare de a resista acțiunei lor nimicitoare.

Ca esemplu de putere distingătoare a microbilor este fermentațiunea, care poate fi alcoolică și celulosică.

Operațiunea fermentațiunei se face cu ajutorul unei substanțe, pe care o fabrică microbii, numită ferment. O cantitate imponderabilă din acești fermenți poate să transforme o cantitate enormă de materie organică.

Ca esemplu de fermentație alcoolică avem fiertul mustului, ear' ca esemplu de fermentație celulosică, topirea celulosei, de regulă insolubilă în apă, când este pusă mai mult timp în apă. Se desvoaltă în acea apă un microb imobil, în formă de bastonaș, numit baccilul amylobacter.

Teoria fermentațiunei celulosică este aplicată în operațiunea industrială numită topirea cânepei.

Și această operațiune microbienă, în ambele feluri de fermentațiuni, nu este pur mecanică, superficială; este o distrugere intimă, complectă, chimică. Substanța atacată de microbi este transformată într'o altă cu totul diferită, ear' din punctul de vedere chimic mult mai simplă.

Omul a știut din cea mai îndepărtată vechime (deși în mod inconștient) să se folosească de această putere distrugătoare a microbilor.

Afară însă de cele două feluri de fermentațiuni, espuse mai sus, mai sânt întrebuințate și altele, de pildă la alimentare, ca fermentațiunea laptelui, pâinei, cașcavalului, etc.

Din cele arătate, resultă în mod documentar că acțiunea microbienă este utilă, și deci există microbi folositori.

In aceeași ordine de idei, conferențiarul arată că tot acești microbi sânt distrugătorii cei mai vajnici ai materiei organice la suprafața globului.

Această concepțiune măreață, spune dl prof. Dr. Cantacuzino, și care a revoluționat cunoștințele noastre asupra economiei generale a schimbărilor organice în materie se datorește nemuritorului Pasteur.

La fiecare moment se petrece la suprafața globului o distrugere neîncetată a materiei organice. Tot ceea-ce a trăit trebue să piară murind. Materia organică — vegetală și animală — provenită din corpuri moarte, se descompune și se transformă în materie organică minerală.

Această materie minerală este apoi absorbită de ființele vii, transformată din nou în substanță organică și viețuitoare. Materia circulă astfel neîncetat între natura minerală și cea organică. Există dar' pe suprafața globului o soluție perfectă a materiei, constituind ceea-ce noi numim ciclul vital.

Animalele nu se pot hrăni direct din materie minerală și prin urmare nu o pot transforma apoi în substanță organisată. Rolul acesta îl au plantele. Acestea efectuează ceea-ce se numește sintesa chimică, adecă transformă materia anorganică în substanță organică asimilabilă pentru animale, și aceasta pentru că hrana lor este esclusiv minerală. Materia minerală, odată transformată în organică, microbii intervin din nou și o mineralisează,

Astfel se complectează ciclul vieței la suprafața globului. Microbii solului asigură circulațiunea materiei, distrugênd pe cea organică și transformând o în minerale (nitrate) asimilabile pentru plante. Fără acești microbi ai solului, vieața ar fi imposibilă la suprafața pământului, căci ei asigură alimentația plantelor și prin urmare aceea a animalelor.

Tot acestei puteri distrugetoare a microbilor asupra materiei organice, se datoresc imensele depozite de turbă, de lignit și cărbune mineral, ce se esploatează necurmat și par neisprăvite.

Prin urmare este lucru cert și dovedit că nici o materie organică nu resistă acțiunei distrugătoare a microbilor. Substanța organică mineralisată este în parte consumată de plante, ear' parte grămădită sub formă de diferite imense nitrate, de turbă, lignit și cărbune, cari toate folosesc omului civilisat.

Conferențiarul ne mai spune, că acest rol al microbilor se îndeplinește nu numai în lumea esterioară, dar' chiar și în organismul viu și sănătos, adesea ori în mod folositor.

De asemenea este absolut demonstrat că animal și plantă nu se pot desvolta normal într'un mediu ambiant cu totul steril, care n'ar avè lumea lui de microbi, a căror luptă între ei, neutralisează adese-ori efectele lor rele și-'l fac, din contră, folositor.

Tot această acțiune microbienă esplică fapte în aparență paradoxale: Procedeul cânilor de a-'și vindeca ori-ce rană prin lingerea cu limba, repeziciunea cu care se vindecă ranele gurei etc.

Aceasta ne face să presimțim că momentul nu este departe ca să întrebuințăm în pansarea ranelor noastre microbii folositori.

Dl profesor Dr. Cantacuzino 'și-a terminat interesanta sa conferență astfel:

Mă opresc acî în această espunere.

Am voit să vă dau o idee despre mărimea rolului îndeplinit de microbi pe suprafața pământului.

Cât de neînsemnat ni-se pare rolul microbilor pathogeni, față cu acțiunea atât de puternică ce o îndeplinesc microbii transformatori ai materiei organice!

Fără de microbi, vieața animală n'ar esista la suprafața pământului, căci ea nu poate esista fără azotul necesar pentru constituirea substanței albuminoide.

Ori, azotul, fie provenit din atmosferă, fie provenit din materia organică pe cale de putrefacțiune, nu poate să fie asimilat de plante decât cu intermediarul microbilor. Microbii sânt dar' acei cari fertilisează solul și asigură circulațiunea perpetue a materiei.

Ați vězut că foloasele ce le poate trage omul din acțiunea microbiană sânt imense, de oare-ce îngrășarea solului pentru agricultură, fermentațiunile industriale de tot felul, îngrămădirea combustibulului mineral, sânt opera microbilor.

Cunoștința rolului pe care îl îndeplinesc microbii în natură a revoluționat nu numai știința biologică întreagă, dar' și modul nostru de a trăi: să nu uităm că această măreață revoluțiune științifică a fost opera marelui Pasteur.

Pasteur ne a demonstrat că fermentațiunile diverse sânt opera unor ființe viețuitoare; el ne-a arětat că fenomenele cunoscute sub numele de putrefacțiune, precum și fenomenele de desorganisare a materiei organice în genere, sânt opera microbilor; ei ca consolar la aceste descoperiri, a demonstrat că microbii sânt agenții boalelor infecțioase, ajungênd în fine și la profilaxia specifică a acestor boale prin înființarea unei metode științifice de vaccinațiuni.

Putem zice că, dela Pasteur, s'a deschis atât pentru știință, cât și pentru umanitate, o eră nouă; căci pe când medicina, pe basa metodelor esperimentale, va reuși din ce în ce mai mult în învingerea sistematică a microbilor patogeni, totodată industria se va folosì din ce în ce mai mult de proprietățile generale ale fermenților, regulamentând acțiunea lor în scop de a crea mari focare de energie.

Sper și am absoluta convingere că, în istorie, marele veac al 19 lea, inițiatorul atâtor sforțări nobile și înalte va purta numele de »Veacul lui Pasteur«.

Ilustrată cu numeroase proiecțiuni, cari lămureau și mai bine interesanta conferență, dl prof. Dr. Cantacuzino a ținut încordată, prin espunerea sa clară și magistrală, atențiunea numerosului auditor, care adese-ori 'l-a acoperit cu vii și călduroase aplause.

In definitiv, o conferență bine reușită, din toate punctele de vedere și cum rar se țin la Ateneul nostru.

Serenadă.

P'al nopții vênt într'aripat
Cu harfa 'n mână-am alergat,
Impins de dor nespus de greu,
Să-'ți cânt de-al inimei avênt,
Aici sub geamul tău să-'ți cânt
De-amorul cald al meu.

Bine știi ce mult te-ador,
Dulcea mea regină,
Ah, ascult'-al meu amor,
Vino și m'alină!

Cu farmecul din ochișori,
Cu dinții albi și scălipitori
O lume 'ntreagă ai vrăjit;
Dar' pe când tuturor zimbești,
Cu mine-așa de rece ești,
Mă torturezi cumplit.

Bine știi ce mult te-ador,
Dulcea mea regină,
Ah, ascult'al meu amor,
Vino și m'alină!

Când nu věd chipul tău ceresc,
De dor ferbinte mă sfîrșesc
Și 'n ori-ce loc te caut, te chem...
De nu-'ți e peptul de granit,
Fă crudei glume bun sfîrșit,
Căci timpul e suprem.

Bine știi ce mult te-ador,
Dulcea mea regină,
Ah, ascult'al meu amor,
Vino și m'alină!

Al. V. Alvescu.

Știri literare.

Astăzi a eșit de sub tiparul tipografiei noastre romanul »*Dușmănie*«, de Vasile E. Moldovan.

Ca esterior se presentă foarte drăguț, învělit în copertă verde de toamnă. Cuprinde 112 pagini, hârtie fină, tipar ceteț.

Subiectul este luat din popor, însuși stilul este poporal, încât procură distracție tuturora, țeranului și cărturarului, pe o formă.

Prețul 1 coroană. Se poate procura dela administrația »Tribunei«, până-ce va fi răspândit pe la librării. Recomandăm publicului cetitor acest roman românesc, ieftin și foarte interesant, bogat în scene variate și înduioșătoare.

— Deodată cu acest roman a eșit de sub tiparul tipografiei archidiecesane din Blaj un frumos, interesant și prețios volum, sub titlul: *Eminescu și Coșbuc*, de Alexandru Ciura, profesor și cunoscut bun scriitor din generația mai tinără.

Asupra conținutului vom revenì, făcênd o dare de seamă mai amănunțită, chiar din considerare la însemnătatea literară a volumului acestuia.

Se estinde pe 112 pagini, hârtie fină, tipar frumos. Costă: 1 coroană. Pe copertă, față în față stau portretele bine reușite ale luceferilor poesiei noastre: Eminescu și Coșbuc.

Se poate procura dela librăria Archidiecesană din Blaj. Spriginiți literatura!!

*

»*Lucesaférul*«, frumoasa revistă literară a scriitorilor tineri, ne aduce cu nrul 7 — din anul acesta — un bogat, interesant și prețios material literar și științific. Avântul, ce 'l-a luat în timpul din urmă această revistă, spriginită, har Domnului! — de cetitorii din monarchie, ne îndreptățește la mari nădejdi. Cu bucurie înregistrăm intrarea în șirul colaboratorilor »Lucesaférul«-ui pe distinsul poet Stefan O Iosif, apoi pe dnii, prețioși muncitori în agrul literaturei noastre, — Vasile Goldiș, Zaharie Bârsan, Dr. Sextil Pușcariu, Sever Secula și Vasile Pârvan.

Pe calea apucată, »Lucesaférul« în curênd se va putè mândrì cu cei mai mulți abonați dintre toate revistele românești, de pretutindeni, și cu o mișcare literară în desvoltare pusă la cale prin »Lucesaférе«-iști, pe cât de fericitoare pe atât de salutară. Cu cât crește spriginul cu atât se îmbunătățește revista, — deci notăm cu durere că și acum mai sânt »*Aristocrați*« români, cari nu abonează nici o revistă, persistând mereu în apatie, întârziind trezirea poporului nostru din moleșirea literară ce 'l-a stăpânit atâta vreme.

In nrul 7, aflăm o importantă scriseare de dl Dr. Sextil Pușcariu, în care se ocupă de chestia mult discutată și mult încurcată a unificării limbei literare. (Vom reproduce-o).

Aflăm un energic, dar' un cinstit răspuns dat de dl profesor Alex. Ciura, unui atac, după părerea mea, foarte nemotivat al dlui Slavici la adresa »Lucesaférul«-ui. Durere »Caionismul« se mai ține încă. »Lucesaférul« a fost lovit de repetite ori din partea fraților nostri trecuți în România, cu multă neorientare și maliție, cu o simptomatică poftă de a — lovì, — a lovì în cei-ce voesc să se ridice.

Loveau — știind, — mai mult »crezênd« numai, că au de lucru cu adversari — tinerei.

Și totuși, — »Lucesaférul« s'a ridicat, și s'a apărat loial, cu sânge rece față de atacuri — răutăcioase.

Pornească dar' — emulația cinstită! — Profitul este al națiunii.

De altcum eată cuprinsul nrului 7:

Pe lângă scrisoarea dlui Pușcariu și reflexiunile dlui Ciura, aflăm continuarea unei frumoase novele, care se pare a fi productul unei inimi simțitoare, gingașe.

Vom revenì, când această novelă se va fi sfîrșit. »*Invinsă*«, — eată titlul ei.

Mai departe, urmează o frumoasă schiță, din seria: »*Icoane din vieața de universitar*«, — de Simin, — apoi una din seria: »*Satul meu*«, — de Tullius. Un frumos articol despre Șincai, de L. — »Noapte«, — poesie de Octavian și »Doruri de demult«, — poesie de I. Popescu Policlet, un tinër și talentat colaborator din România, la »Lucesaférul«. Pe lângă cinci ilustrații, într'adevěr frumoase, aflăm un bogat material de mărunțișuri, Cronică, Posta Red. și altele.

Revista, care să tipărește pe 20 pagini, hârtie foarte fină, — lustruită, — și apare de 2 ori pe lună, care este decorul ori-cărui salon, să poate abona cu *10 coroane* la an, o sumă bagatelă.

Redacția și *administrația*: Budapesta, — Zöldfa u. 11 III. 23.

Spriginiți literatura!!

— Sirius. —

*

A apărut nrul 4 al foaiei umoristice și satirice »*Calicul*«. Conținutul este variat și interesant și ar întrece cu mult numerii precedenții dacă nu s'ar face atâta haz pe contul fustelor.

POSTA REDACȚIUNII.

B. C. Vom avisa pe dl Dr. O. M.

Redactor responsabil: **Ioan E. Prodan.**
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: **Iosif Marschall.**

Pentru Ischias, podagră, reumă, fracțiuni de oase
și morburile, ce urmează acestora, oferă vindecare sigură renum. isvóre calde, sulfuroase și sărate din

Băile-Herculane.

Loc de petrecere pentru persoane princiare în Carpații-sudici, aer de munte bogat în ozon. — Cele mai mari comodități. — Prețuri moderate. — Public foarte distins. — Legături escelente de tren. — Prospecte trimite gratuit ***Direcțiunea.***
155 1—10

Institut de sănětate regnicolar în Stiria

Scălzile „Neuhaus“ lângă Cilli

acratotermă de 37% Celsius foarte cunoscută și **isvor de beut** conținětor **de oțěl,** situat 397 m. mai sus ca suprafața mării, stațiunea c. f. Cilli, 8 ore departe de Viena și Budapesta, 4½ ore de Zagreb, 5½ ore de Triest. **Băi de termal, cură prin apă de beut, băi electrice, terapie hydrolică și termolică, masagiuri, gimnastică igienică sistem svedian, terapie electrică** etc. 159 1—6

Succese de vindecare escelente

aprospe la toate morburile femeiești și de nervi, **podagră, reumatism, dureri de beșică** etc. **Tot felul de mijloace pentru petrecere,** precum sânt musică, sală de cetit, de biliard, de joc Lawn-Tennis, Ping-Pong. popicărie. Restaurațiuni escelente, conveniri, baluri, concerte, vênătoare pescuit, parc foarte frumos. Stațiune postală și telegrafică. Prețuri moderate.

Director economic și medic al băilor e Dr. Arthur Hiebaum.

Saisonul ține dela 1 Maiu până în Octomvrie.

Informațiuni și prospecte se trimit franco și gratis din partea direcțiunii băilor.

„Avrigeana“, cassă de economíi, soc. pe acţii în Avrig.

Convocare.

Domnii subscriitori de acţii la înfiinţânda cassă de economíi „Avrigeana“, societate pe acţii, sĕ învită prin aceasta în sensul §-lui 154 din legea comercială, la

adunarea generală constituantă,

care se va ţinè **Sâmbătă, în 9 Maiu 1903 st. n. la 2 ore p. m.** în cancelaria comunală din Avrig.

OBIECTELE:

1. Deschiderea şi constituirea adunării. 160 1—1
2. Decisiune asupra constituirei societăţii.
3. Statorirea şi asigurarea capitalului de acţiuni prin subscrieri şi plătiri.
4. Stabilirea statutelor societăţii.
5. Denumirea direcţiunei din partea fundatorilor (Punct 6 din prospect).
6. Alegerea comitetului de supraveghere.
7. Decisiune asupra responsabilităţii fundatorilor, stabilită în §. 152 din legea comercială.
8. Încredinţarea direcţiunii cu eventualele modificări ce le-ar cere tribunalul reg. ung.

Conform §-lui 155 din legea comercială, fiecare acţiune dă un vot, nici un acţionar însĕ nu poate esercita mai mult de 10 (zece) voturi.

Participarea la adunare se poate face sau în persoană sau prin plenipotenţiaţi.

Avrig, în 7 Aprilie 1903.

Fundatorii.

NB. Domnii subscriitori de acţii sûnt rugaţi sĕ binevoiască a solvì înainte de ţinerea adunării generale constituante rata de 20% spre a se putè înainta rugarea la tribunalul regesc pentru înregistrarea societăţii.

„Cassa de păstrare în Mercurea“

societate pe aoţii,

acordă

împrumuturi hipotecare

dela suma de **5000 cor.** în sus cu **7% interese,** fără a reflecta la **provisiune,** la **spesele de manipulare** şi de **scris.** 53 10—12

Mercurea, la 1 Ianuarie 1903.

Direcţiunea.

Cereţi

lista de preţuri cu multe ilustraţiuni despre articli de igienă 140 4- 26

gratis şi franco.

Etablisment pentru articlii de igienă

Wien, I., Rothenthurmstr. 16

Hermann Schwarzmantel.

Emil Schumann, Pirna a./E.

Universal recunoscută avicultură (prăsire) de

canarii trilătoare afund

premiată cu cele mai înalte diplome. Spediţiune pe garanţă pentru valoare şi sosire vie, pe lângă rambursă. Cu 8, 10, 12, 15 şi 20 marce bucata. Femeiuşcă de prăsilă 2.— marce. Indreptar pentru îngrijirea pasărilor 50 finici în marce postale. 2 8—8

Epilepsie.

Cine sufere de epilepsie, cârcei, şi alte morburi de nervi sĕ ceară o broşură referitoare la aceste.

Se trimite gratuit şi francată prin

Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. 6 29—52

Bărbaţilor tineri şi bĕtrâni

se recomandă scrierea apărută de curênd în ediţie nouă şi înmulţită a consilierului med. **Dr. Müller** asupra 23 26—52

Sistemului nervos

şi

sexual zdruncinat

cum şi asupra tămăduirii aceluia.

Se trimite în cuvertă după primirea preţului de **1 cor. 20 bani** în marce postale.

Curt Röber, Braunschweig.

„Tipografia“, soc. pe acţiuni în Sibiiu.

Se află de vênzare:

HOMO SUM.

ROMAN

DE

GEORGE EBERS.

Preţul 2 cor. sau 2 lei 50 bani.

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Anunţ.

În **piaţa Făgărașului** e lipsă de un **conducĕtor al unui birt** constătător din 4 odăi, bucătărie, pivniţă etc.

Cei-ce voesc a reflecta la el sĕ se adreseze la proprietarul **Nicolau Toma** 157 2—3

---

500 florini plătesc celui-ce ar mai căpĕta vre-odată durere de dinţi ori îi va mirosì gura după-ce va folosì **apa de dinţi a lui Bartilla,** o sticlă cu **35 cr.** (Pentru pachetare 10 cr. deosebt). **Erezii A. Bartilla** (E. Winkler), Viena 19/1. Sommergasse 1. — Sĕ se ceară pretutindenea apriat apa de dinţi a lui **Bartilla.** Denunţări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpĕta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco; **În Sibiiu:** la farmacia **„Vultur“** a lui C. Müller (Piaţa-mare), farmacia **Molnar** (strada Cisnădiei nr. 59). **Sebeşul-săsesc: Farmacia Lederhilger.** 26 7—

Aflându-ne în **postul mare** şi în repajma sfintelor sĕrbători ale **Paştilor** îmi iau voie a atrage atenţiunea onoratelor **oficii bisericeşti,** a dlor **preoţi** şi a **privaţilor** asupra celor mai bune

lumînări de biserică

făcute din **ceară curată, compusă şi din stearină.** 121 11—

Toate felurile de lumînări se află **albe** sau **colorate.** Lungimea, grosimea sau greutatea se potrivesţe după dorinţă.

Înpachetarea fiind îngrijită lumînările sosesc nestricate la destinaţie.

Posed nenumĕrate scrisori de recunoştinţă pentru serviciu cinstit şi solid.

Cumpĕr ceară de albine curată în tot timpul, plătind preţurile cele mai bune.

Gustav Meltzer,

fabrică de săpun şi lumînări, lucrări cu ceară şi parfumerie, în Sibiiu.

Fondată la 1848.

Fondat la anul 1863.

Primul, cel mai mare şi mai bogat deposit de monumente al lui

IOSIF ROUBISCHEK sen., petrar,

Piaţa gării nr. 4.

Recomandă p. t. public depositul seu foarte bine asortat cu

cruci de peatră, petri pentru morminte şi monumente

din peatră nĕsipoasă,

diferite soiuri de **marmoră, granit de Silesia, Bohemia şi Suedia, syenit, andesyt granit,** Labrador etc., — cari se vênd toate cu

preţuri foarte reduse, fiind depositul prea înoăroat şi aflându-mĕ şi eu în vîrstă înaintată.

Gravarea inscripţiunilor se esecută frumos şi foarte ieftin.

Lucruri de petrar din material tare şi bun cu preţuri de tot moderate.

Schiţe cu indicarea preţului se trimit gratis şi franco.

Solicitând binevoitoarele comande semnez

cu distinsă stimă

144 3—6 **Iosif Roubischek sen.**

Salon de dame

98 5—5

pentru

spălarea capului.

Regine Engber,

parfumerie şi salon de frizat pentru dame,

Sibiiu, strada Cisnădiei 43.

Cine voeşte

a oumpĕra bijuterii de tot felul, de aur sau de argint

oroloage de părete cât şi de **buzunar** dela cele mai ieftine până la cele mai fine, **lanţuri şi inele de aur şi de argint** după fasonul cel mai modern, cu **preţurile cele mai moderate,** cât şi în **rate lunare** cât se poate de favorabile, sĕ se adreseze la

Gerber Henric,

juvelier,

158 1—6 **Brad, piaţa principală.**

Inştiinţare!

La îndemnul ziarului »Sieb.-D. Tageblatt« nr. 8847 din 24 Ianuarie a. c. subscrisul îmi iau permisiunea a aduce la cunoştinţa onor. public, că la **1 Maiu a. c.** voiu da vieaţă unei întreprinderi pentru

cloace şi ducerea gunoiului

pentru-ce rog pe p. t. public sĕ mĕ sprigineaască din toate puterile. **Înştiinţări** pentru **duoerea gunoiului** pe restimp de un an sau un semestru, se primesc deja de acum. Preţurile se vor stabilì după învoeală **foarte ieftin.** Pentru înlesnirea onor. mei clienţi voiu face la timpul seu cunoscut unde se află locuri de înştiinţare. Pentru serviciu real şi punctual mĕ voiu îngrijì în modul cel mai bun. Cu stimă

Gustav Stuchlich,

154 1—3 **strada Turnului nr. 5.**

VERZEICHNISS

aller 55.000 Gewinne

Der größte Gewinn im glücklichsten Falle

1.000,000 Kronen.

Speciell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt:

Sämmtliche Gewinne werden in ca. 5 Monaten gezogen und sind in Baar zahlbar.

		Kronen
1	Prämie mit	600000
1	Gew. à	400000
1	„ „	200000
2	„ „	100000
1	„ „	90000
2	„ „	80000
1	„ „	70000
2	„ „	60000
1	„ „	50000
1	„ „	40000
5	„ „	30000
3	„ „	25000
8	„ „	20000
8	„ „	15000
36	„ „	10000
67	„ „	5000
3	„ „	3000
437	„ „	2000
803	„ „	1000
1528	„ „	500
140	„ „	300
34450	„ „	200
4850	„ „	170
4850	„ „	130
100	„ „	100
4350	„ „	80
3350	„ „	40
55,000	Gew. u. Pr. im Betrage	14.459,000

Noroc deosebit la TÖRÖK.

Mulţi, mulţi s'au făcut fericiţi prin noi!

Peste 10 milioane cor. au câştigat iubiţii nostri muşterii dela noi.

Loteria cea mai bogată în şanse, din toată lumea, e loteria noastră de clase reg. ung. privil. care în curênd va începe de nou. Din

110.000 LOSURI se sortesc 55.000

cu **câştiguri în bani,** deci **jumĕtate câştiguri** din suma losurilor, conform conspectului de câştiguri alăturat.

De tot vine trasă la sorţi enorma sumă de **patruspredece milioane 459.000 coroane** în timp de numai 5 luni. Întreaga întreprindere **stă sub controla statului.**

Preţul, conform planului, pentru **losurile originale** la cl. I. este:

pentru o optime	(1/8)	fl. —.75	sau cor.	1.50
„ **un pătrar**	(1/4)	„ 1.50	„ „	3—
„ **o jumĕtate**	(1/2)	„ 3.—	„ „	6.—
„ **un los întreg**	(1/1)	„ 6.—	„ „	12.—

şi se vor trimite cu **rambursă,** ori pe lângă **primirea înainte a preţului.** Planuri oficiale gratis. Comande pentru losuri originale rog a se trimite până la

20 Aprilie a. c.

cu deplină încredere la

A. Török & Comp.,

cassă de schimb (bancă)

Budapesta,

în Ungaria cea mai mare întreprindere pentru vênzarea în detail a losurilor loteriei de clase.

Despărţĕmintele loteriei de clase ale colecturei noastre principale:

Centrala: **Theresienring 46/a.**

1. **Waitznerring 4.**
2. **Museumring 11.** 147 1—9
3. **Elisabethring 54.**

Bilet de comandă spre folosire. **St. d. A. Török & Comp., colectori principali, Budapesta.**

Rog sĕ trimiteţi pentru I. cl. ..... los ..... originai de al loteriei de clasă reg. ung. priv. şi planul oficial.

Preţul în cor. ..... } fl veţi încassa cu rambursă / urmează cu mandat postal. } A se şterge ceea-ce nu e de lipsă.

Mărsa casei. .....

Kaiser-Borax

borax chimic curat

pentru îngrijirea corpului, a pielei şi a sănĕtăţii.

Boraxul „Kaiser“, folosindu-se continuu la spălat, face **pielea fină** şi **moale, răcoreşte** atât în **baia caldă** cât şi în cea **rece** şi împedecă ori-ce **molipsire de boale,** delătură **sigur asudatul la picioare** şi altfel de **aburări puturoase,** e un escelent mijloc pentru **răni,** la îngrijirea **gurei, a dinţilor** şi a **părului.** Foarte bune servicii face acest borax la **curăţirea obiectelor în gospodărie.** Boraxul »Kaiser« e **veritabil numai în cutii roşii** cu marca de apĕrare de alături, cari se pot cumpĕra pretutindeni cu preţul à 15, 30 şi 75 bani. Instrucţiune pentru folosirea lui se află în fiecare cutie.

Borax »Kaiser« parfumat în cartoane fine à cor. 1 — şi 50 bani. — **Săpun »Kaiser-Borax«** 1 buc. 80 bani. — **Săpun »Tola«** 1 buc. cor. —.40. — **Prav de dinţi »Kaiser-Borax«** à 80 bani.

88 3—6

Unicul producĕtor: **Gottlieb Voith, Wien, III/1.**

Representanţa generală

a fabricei de maşini a căilor ferate reg. ung.

Budapesta, V., Váczi-körút nr. 32, 124 4—10

recomandă **fabricatele fabricei de maşini a căilor ferate reg. ung.,** precum **garnituri de îmblătit ou vapor** de 4, 6, 8, 10 şi 12 puteri de cai, apoi **locomobile „Compound“** de 14, 16 şi 20 puteri de cai, precum şi **maşini „MILENIUM“** pentru **cosit, secerat** întocmite şi pentru **snopare** şi **legarea snopilor,** cea mai nouĕ construcţie; afară de acestea şi **pluguri ou fer oţelit,** precum şi **alte unelte economice.**

La esposiţia universală din Paris am obţinut premiul prim.

PAGLIANO-SYRUP

PURGATIV PENTRU SANGE,

preparat dela anul 1838

de prof. Girolamo Pagliano,

Florenţa, via Pandolfini (Italia). 133 7—25

Deposit pentru espedare: **Farmacia Brachetti, Ala. Tirolul de sud**

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.